

NE »PRIVATIZIRAMO«, RAZPRODAJAMO !

»Prodaja je menjava blaga za denar; prodajalec običajno postavi ceno, kupec jo sprejme ali ne. Cena in s tem menjava naj bi bila pravična, takšna je le, če je prostovoljna in če kupec in prodajalec menita, da je zanj koristna. Pri zdajšnji razprodaji ni tako. Ceno postavljajo posredniki, ki so povezani s kupci in ki imajo od prodaje koristi. Večina prebivalstva, torej pravih lastnikov državnega premoženja, meni, da je prodaja škodljiva in jo zavrača. Tudi oblasti dvomijo v njeno koristnost, a trdijo, da morajo prodajati, ker so to obljubile evropskim oblastem in finančnim trgov. Prodaja torej ni ne poštena, ne prostovoljna in ne koristna.

Kaj je narobe z njo? VSE Oblast pravi, da jih moramo prodati zaradi dolgov, da ne bomo izgubili verodostojnosti, da bomo dobili strateške partnerje, ki bodo podjetja bolje upravljali in nas več zaposlili, in zato, da se bomo otresli vmešavanja politike v gospodarstvo. .

Izbor: Nihče ne ve, kdo je izbral teh petnajst podjetij, zakaj so bila izbrana in za koliko jih bodo prodali. Šele zdaj pišejo strategijo o prodaji 107 podjetij, petnajst jih prodajamo brez strategije.

Dolg: Neto zunanji dolg Slovenije, ki je nastal v času hazardiranja se je ustalil, a tako, da se delež privatnega zmanjšuje, delež javnega pa povečuje, saj je država, ne le naša, tudi druge, neposredno ali posredno prevzela dolgove »privatnega« sektorja. Čeprav se je zaradi tega delež javnega dolga do tujine močno povečal, ostaja manjši kot v povprečju članic EU. Država je z nekaj zadolžitvami ustvarila rezerve, v proračun je lani priteklo približno 700 milijonov evrov več kot predlani, letos pa v prvem kvartalu 200 milijonov več kot lani, presežek na tekočem računi se povečuje, donos na desetletne državne obveznice, je približno 1 odstoten. Razprodajati iz obupa torej ni treba.

Verodostojnost? Komu? Državljanom ali bruseljskim uradnikom? Ali nam niso stranke zdajšnje koalicije pred volitvami zatrjevale, da bodo zaustavile razprodajo? Zdaj jih skrbi verodostojnost do uradnikov Evropske komisije. A ta nima nikakršne pravice zahtevati privatizacije? Ko smo vstopili v EU, smo po dolgotrajnih pogajanjih v znamenitih poglavjih izpolnili pogoje za vstop. Pravzaprav pa sploh ni gotovo, da so razprodajo v Bruslju zahtevali. Je to kje zapisano, so jo »pripočili«, kot so pripočili krčenje kreditiranja?

Strateško partnerstvo? Partnerstva sklepajo enakopravni subjekti. Ko podjetje prodamo, ne postane partner ampak lastnina kupca. Zaveze o ohranitvi delovnih mest in povečanju zaposlenosti so le metanje peska v oči; kupec bo zaposlenost prilagajal maksimiranju dobička, kar je normalno. Lahko bo zaposlil še več ljudi, a povečanje učinkovitosti in dobička običajno vodi k odpuščanju, stroške brezposelnosti nosi država. Bo prodano podjetje povečalo povezanost z drugimi slovenskimi podjetji? Morda. A izkušnje spet kažejo, da se povezave z preostalim gospodarstvom prej zmanjšajo kot povečajo. Če so kupci finančni skladi, je še slabše, saj že kupijo zato, da bodo preprodali. Razprodaja je torej vsiljena ideološka odtujitev, ki naj bi zagotovila prelom z »umazano« socialistično preteklostjo, v kateri so bila zgrajena podjetja, ki jih zdaj prodajamo.

Vmešavanje politike? Politika se v gospodarstvo mora vmešavati, njena funkcija je ščititi javni interes pred zasebnim in šibke pred močnejšimi. Temu bi rekli dostojno vmešavanje. Res pa je, da se je naša politika doslej vmešavala drugače, tako da je po strankarskih ključih zamenjevala uprave in nadzorne svete. A prav največja stranka v koaliciji, ki je na oblast ni pripeljal gospodarski program, ampak obljube o morali, ima edinstveno priložnost, da s tem preneha.

Res je še nekaj. Medtem ko se prepiramo o »uradni« razprodaji, poteka mnogo bolj prikrita, a nič manjša in manj škodljiva razprodaja prodornih slovenskih podjetij, ki so ustvarjala dobičke, delovna mesta in novo tehnologijo. Sem sodijo Mercator, Droga, Fotona, Litostroj-Power in še vrsta drugih podjetij, ki so jih prodali zaradi težav njihovih lastnikov: Istrabenza, Pivovarne Laško, Zvona, NFD itd. in ki so jih jim zaplenile državne banke. Te so do krize vsiljevale kredite in jih z obljubami o večnem reprogramiranju zavajale, nato pa so ob politično všečnem »pogromu tajkunov«, ki je uničeval »njihova« podjetja, ne pa njih, popolnoma spremenile ravnanje, zaplenila podjetja in jih začela razprodajati. Lastnica bank - država pa je vseskozi gledala stran, tako kot je to počela med hazardiranjem. Se ni smela vmešavati v gospodarstvo?

Jože Mencinger, 9.4.2015